

אבני, אוטו ופנסהאוז

כנופיית מבריחי־נשק, שיחד פקידים ניגריים בכירים, גרם לבהלה במשרד־החוץ הישראלי, ונמלט ללונדון ברגע שהקרקע החלה בוערת תחת רגליו. כתוצאה מעיסקי ההבר

חות נעשה מיליונר, המתגורר בפנסהאוז מפואר ונוסע במרצדס 220. בין השאר הוא בעליו של בית־חרושת המקבל מיכרום רבים ממערכת־הביטחון. לאבני ידידים בין פקידים משרד־הביטחון וקציני צה"ל. הוא נעזר בהם כאשר הוא מגיש את הצעות החברה שלו. א.ג.י. לקבלת מיכרום ממשרד־הביטחון. מקבל עבודות גם ללא מיכרום.

אולם, החברה הסתכנה בעבודתה. צוות הביקורת מטעם צה"ל לא היה מרוצה ממהלך העניינים. משרד־הביטחון נאלץ לשכור שירותיה של חברה אחרת, על־מנת שתפקח ותדריך את חברת א.ג.י. בעבודתה. עבור מלאכת ההדרכה והפיקוח נאלץ משרד־הביטחון לשלם סכומי־כסף גדולים נוספים. א.ג.י. לא נדרשה להתחיר למישרד סכומים אלה. הפקיד שהחליט כי א.ג.י. מוכשרת לבצע את העבודה, לא נינוף. חודש דצמבר חלף, ועימו חמרי

התברר כי הצעתה של א.ג.י. נמוכה בסכום פעוט מזו של החברה המתחרה. כדיוקן של הצעת החברה המחריר שר "א.ג.י." מענה עוכרה מדהימה — הצעת המחיר שהגישה היתה גבוהה יותר מהצעת החברה הישראלית — לא זולה יותר, כפי שי קבעו אנשי ועדת המיכרום.

עד בתקופת שירותו בצה"ל הובא לידיעתו של ירון כי אנשים ממחלקתו סייעו לחברת א.ג.י. של אמנון אבני לזכות במיכרו גדול בדרכים תמוהות.

המתלוננת היתה חברת־בת של התעשייה האווירית. היה זה כאשר מיספר חברות נתבקשו להגיש הצעת־מחיר לפרויקט מטוים. הצעת מחיר — להבדיל ממיכרו — מגישים כאשר משרד־הביטחון מבקש להכין גם את האופיון הטכני, כאשר מתקשר עזמו אין כוונה־אחרת או הזמן להכנת האופיון או, כאשר התזמנה מיבצעית ואין פנאי למיכרו.

החברה המתלוננת האמורה הגישה את המיכרו כמעטפה כפולה. חתומה. היא דרשה שכל המעטפות תיפתחנה בנוכחות מגישי ההצעות, משום שלטענתה, לא פעם הודלפו הצעות מיכרום ומחירים לחברות מתחרות.

הצעתה של החברה הזו היתה זולה יותר מהצעתה של א.ג.י. של אמנון אבני. לגבי יכולתה הטכנית, לא היו כל ססיקות. אך למרבה הפלא זכתה אבני במיכרו. מנהלי החברה פנו אל חיים ירון בתלונה, ציינו בפניו כיצד נעשה הדבר, בהתערבות אבני שי צה"ל מסויימים שקיבלו שוחד. חיים ירון לא האמין כנראה למתלוננים. הוא לא פנה אל אנשי הביקורת בבקשה לחקור בדבר. לא הוסקו לו לקחים. לא פוטר איש.

במיקרה אחר פנה רבי־סרן מאיר ממחלקת־הציוד של חיים ירון בחיל־האוויר אל בעל בית־חרושת גדול. הציג עזמו כנציגו של תת־אלוף ירון ושאלו אם יוכל ירון, העומד להשתחרר מצה"ל, לקבל חלק ממניות אותו בית־חרושת, ואמר כי בתמורה ידאג ירון להפעיל את קשריו המתאימים כדי לסייע לו לקבל מיכרום גדולים. בעל בית־החרושת, שאקצין דחק בו (המש"ב בעמוד 26)

כצורה זו זכתה "א.ג.י." במיכרו. ביום המישי ה־20 ביוני 1974, הוצאה ממשרד־הביטחון הזמנה לחברת א.ג.י. לי קבלת העבודה.

באותו יום בו הוצאה ההזמנה, כבר הציגה החברה בפני משרד־הביטחון מיסמכים שעליהם הוצעה כי אלה הם מיסמכי־שיחור רור מהנמל לגבי אותם פריטים שהיה עליה לייבא מחו"ל. עם הגשת המיסמכים דרשה החברה את הסכום הגדול ששילמה, לטענתה, עבור ייבוא הציוד.

איש במשרד־הביטחון לא טרח לדבר על כוונותיו כיצד הצליחה החברה לדעת להזמין את הציוד מחו"ל, לייבאו ארצה, ולשחררו כבר באותו יום שבו הוצאה לה הזמנה הרישמית.

ההתחייבות לא קויימה

ביום ראשון, ה־23 ביוני 1974, יומיים לאחר קבלת העבודה, ולאחר שהוכיח ח"ה כי כבר ביום קבלת ההזמנה ייבאה את הציוד ארצה, קיבלה החברה ממשרד־הביטחון את התשלום שדרשה. גם הפעם לא התעוררה בקרת מערכת־הביטחון מאדישותה. איש לא טרח לדבר עם מיסמכי־שיחור רור הקדו לא הוצגו יותר מפעם אחת, כדי לזכות במיפרעות גדולות עבור עבודות שכדו לא הוחל בעבודתן.

איש לא תמה איך הצליחה החברה לקבל כסף תוך יומיים (ביניהם יום שבת) בלבד, בעוד שבמיקרים רגילים חולפים שבועות, ולפעמים אפילו חודשים, מיום הצגת המיסימכים ועד שהכסף משולם לספק. בהתאם לחוזה שנחתם בין א.ג.י. לבין משרד־הביטחון, התחייבה החברה לסיים את עבודתה עד לחודש דצמבר 1974.

כיום, אין איש יודע מתי תושלם העבודה. חברת א.ג.י. טרם סיפקה לצה"ל אפילו את אבי־הטיפוס של המוצר שרק לאחר שימי צא ראוי, תוכל החברה לתחל בייצור עצמו.

בשלושה השבועות האחרונות נזחה א.ג.י. כל עבודה אחרת במפעלה, והתרכזה בניסיונות למצוא פיתרון שיאפשר לה, לפחות, לסיים את ייצור אבי־הטיפוס האמור. זאת, לאחר שנודע לה, ממקורות שונים, כי העולם הזה תחל מתעניין בנעשה במפעל.

נשי ועדת־המיכרום החליטו להעביר את שתי ההצעות לבדיקת אנשי־מיקצוע בצה"ל. החלטת כי אם יאשרו הן מומחים את שתי ההצעות גם־יחד, תתקבל זו הוללה יותר.

כעבור שבועיים נתקבלה תשובת צה"ל. המומחים מזו 16 ליקויים חמורים בהצעתה של חברת א.ג.י. ובסיום הדו"ח ציינו: "נראה לנו שהיצרן הנ"ל אינו שולט בנושא מבחינה טכנית. קיים חשש סביר שנקבל מיתקנים שלא יענו על כל הצרכים."

בנוקדה זו נחלץ לפתע לפעולה יואל מירון, אחד מחברי ועדת־המיכרום. הוא נפגש לשיחה עם אבני, בעל חברת א.ג.י. ובתום השיחה רשם אבני, בכתב־ידו, על גבי דו"ח צה"ל שקלט את הצעתו, כי הוא "מתחייב לבצע את כל התיקונים באותו מחיר".

יואל מירון ציין כי בדק את תוכניות חברת א.ג.י. ופי הוא משוכנע שחברה תוכל לבצע את העבודה כהלכה. מירון,

חברים טובים

בצה"ל

אמנון אבני ידידים טובים לא רק במשרד־הביטחון, אלא גם בין אנשי צה"ל עצמם. מבחינה תיאורטית, משרד־הביטחון הוא המחליט למי למסור עבודות הנעשות עבורו. מעשית, לאנשי צה"ל השפעה רבה בתהליך קבלת והכרעות למי תימסר הן עבודה, אך קציני צה"ל בכירים אינם מודעים לכך. איש מיחידת־הבקרה לא טרח להסביר להם עובדה יסודית זו. מיספר קצינים בכירים אמרו לי, בתמימת גמורה: "אם יש שוחד — זה לא כאן. אנחנו לא מתעסקים במיכרום ובחלוקת כספים".

אולם בדיקת מיגור אחד, מצומצם, צה"ל, מופיחה עובדות שיש נות בתכנית.